

**Directie Directe
Belastingen & Toeslagen**

Datum
21 juni 2023

Ons kenmerk
2023-0000151763

Bijlage

Bijlage 1 bij de tweede voortgangsbrief
WGBTD

Bijlage nummer 1

Toelichting op de uitkomst van de analyses van de grondslagen voor verschillende soorten gegevensverwerkingen

Belastingdienst

1. Het structureel periodiek verkrijgen van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties: versteviging van grondslag

De inspecteur ontvangt van andere overheidsorganisaties persoonsgegevens die hij nodig heeft voor de heffing en inning van belastingen. Aan het verkrijgen van deze gegevens ligt een verzoek van de inspecteur ten grondslag, maar in de praktijk verstrekken de andere overheidsorganisaties deze gegevens structureel en periodiek uit eigen beweging.

Er is geconcludeerd dat voor de grondslag voor het structureel periodiek verkrijgen van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties versteviging gewenst is. Ten behoeve van de transparantie voor de belastingplichtige zal in de wet worden geregeld dat met name genoemde overheidsorganisaties bepaalde persoonsgegevens periodiek uit eigen beweging moeten verstrekken.

2. Het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek: versteviging van grondslag

De Belastingdienst doet voor de uitvoering van haar publieke taak internetonderzoek en verkrijgt daarbij persoonsgegevens. Dit onderzoek is voor de Belastingdienst van belang voor toezicht en handhaving en ten behoeve van de dienstverlening. Internetonderzoek betreft subject- en objectonderzoek, onderzoek naar de juistheid en volledigheid van informatie en fenomeenonderzoek. Dit internetonderzoek wordt verricht onder de algemene onderzoeksbevoegdheid van de inspecteur en de ontvanger. Een samenstel van

artikelen uit verschillende belastingwetten, waaronder de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR), is daarvoor de wettelijke grondslag.

Er is geconcludeerd dat voor de grondslag voor het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek versteviging gewenst is. De verschillende vormen van internetonderzoek maken in meer of mindere mate inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van belastingplichtigen. Van belang wordt geacht om met de WGBTD te voorzien in een wettelijke grondslag voor de bevoegdheid om persoonsgegevens te verkrijgen bij internetonderzoek en om waarborgen en maatregelen te formuleren die bij internetonderzoek in acht genomen dienen te worden.

3. Het verwerken van persoonsgegevens bij het massaal automatisch corrigeren van aangiften: afdoende grondslag

In verband met de uitvoering van wettelijke taken, in het bijzonder het vaststellen van de aanslag, corrigeert de Belastingdienst automatisch aangiften. Het massaal automatisch corrigeren is een vorm van geautomatiseerde besluitvorming zonder profilering. Dit is het proces waarbij de aanslag met of zonder voorafgaande kennisgeving op basis van duidelijke contra-gegevens geautomatiseerd, in afwijking van de aangifte wordt opgelegd, zonder dat sprake is van menselijke tussenkomst.

Er is geconcludeerd dat de AWR, de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) een afdoende grondslag bieden voor het automatisch corrigeren van aangiften. Belastingplichtigen hebben in beginsel het recht niet te worden onderworpen aan geautomatiseerde besluitvorming. Dit de facto verbod geldt niet als de geautomatiseerde individuele besluitvorming onder andere noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang. Het proces massaal automatisch corrigeren door de Belastingdienst valt onder deze uitzondering.

4. Het verwerken van enkele categorieën bijzondere persoonsgegevens: afdoende grondslag

De Belastingdienst verwerkt bijzondere categorieën van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van zijn taken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan verwerkingen die worden verricht in het kader van de persoonsgebonden aftrek, het loonkostenvoordeel voor de arbeidsgehandicapte werknemer, het bestelautotarief voor gehandicapten en de werkkostenregeling. De Belastingdienst heeft tot taak om te controleren of terecht een beroep wordt gedaan op deze belastingvoordelen. Het is evident dat het voor de uitvoering van dergelijke (wettelijke) regelingen door de Belastingdienst noodzakelijk is om bepaalde bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken.

Er is geconcludeerd dat in de materiewetten en de AWR afdoende grondslagen zijn voor de onderzochte verwerkingen. Een expliciete bevestiging van de verwerkingen, al dan niet in een aparte bepaling, is niet van meerwaarde en wekt de indruk dat dit in alle evidente gevallen moet. Deze lijn wordt onderschreven door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) in diens advies bij de 'Verzamelwet gegevensbescherming'.¹ De AP voegt daaraan toe dat zelfs zonder expliciete vermelding van de bijzondere aard van de persoonsgegevens, de uit te voeren (wettelijke) regeling een AVG-bestendige verwerkingsgrondslag biedt. In de

¹ Zie [advies_verzamelwet_gegevensbescherming.pdf \(autoriteitpersoonsgegevens.nl\)](#).

memorie van toelichting bij de WGBTD zullen bovengenoemde conclusies en afwegingen worden beschreven. Met prioriteit wordt het verwerkingenregister van de Belastingdienst verder op orde gebracht (concreet genoeg én compleet) zodat een nadere analyse kan worden uitgevoerd op de mogelijke overige verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens door de Belastingdienst.

5. Het verstrekken van persoonsgegevens aan andere (overheids)organisaties en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve hiervan: versteviging van grondslag

De Belastingdienst verstrekt gegevens aan derden. Op deze gegevens rust een fiscale geheimhoudingsplicht. Voor verstrekking van gegevens door de Belastingdienst aan derden is de doorbreking van deze geheimhoudingsplicht vereist. Momenteel kan de geheimhoudingsplicht op twee manieren worden doorbroken: (1) een wettelijke verplichting tot verstrekking (in sectorale wetgeving), waarmee automatisch de geheimhoudingsplicht wordt doorbroken, of (2) een uitzondering op de geheimhoudingsplicht die is opgenomen in de Uitvoeringsregeling AWR (UR AWR).

Er is geconcludeerd dat, omwille van de overzichtelijkheid en transparantie, een eenduidige wettelijke systematiek gehanteerd moet worden voor de verstrekkingen aan derden door de Belastingdienst. Bezien wordt hoe dit geregeld gaat worden, in afstemming met de betrokken ministeries die gegevens van de Belastingdienst ontvangen.

6. Het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het verstrekken van persoonsgegevens aan de belastingplichtige zelf in de vooraf ingevulde aangifte (VIA): afdoende grondslag

De Belastingdienst deelt in bepaalde situaties gegevens over een belastingplichtige met die belastingplichtige zelf. Dit vindt bijvoorbeeld plaats door gegevens, die op grond van verschillende renseigneringsverplichtingen als contra-informatie zijn verkregen van derden, vooraf in te vullen in de online aangifte inkomstenbelasting: de zogenoemde vooraf ingevulde aangifte (VIA). De geheimhoudingsplicht belet de inspecteur om gegevens die hij heeft in het kader van zijn werkzaamheden verder bekend te maken, tenzij dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de belastingwet.

Er is geconcludeerd dat de AWR en de AVG een afdoende grondslag bieden voor de VIA en dat een specifieke doorbreking van de geheimhoudingsplicht voor de VIA niet nodig is. De VIA is noodzakelijk voor de inspecteur om jaarlijks de grote hoeveelheid aanslagen tijdig op te kunnen leggen. Het leidt tot een significant lager aantal fouten in de aangiften inkomstenbelasting, waardoor minder aangiften gecorrigeerd hoeven te worden. Daarnaast zorgt de VIA ervoor dat sneller en eenvoudiger belastingaangifte kan worden gedaan, wat bijdraagt aan de meewerkbereidheid van belastingplichtigen.

7. Het gebruik voor fiscale doeleinden van (bijzondere) persoonsgegevens uit notariële akten: versteviging van de grondslag

De Registratiewet 1970 regelt dat notariële akten door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie worden geregistreerd. De Belastingdienst houdt toezicht op deze registratie en krijgt een afschrift van de geregistreerde notariële akten. Uit de toelichting op de Registratiewet 1970 volgt dat de Belastingdienst de akten ook voor de heffing en inning mag gebruiken. Het gebruik daarvoor wordt verenigbaar geacht met het oorspronkelijke doel: het houden van toezicht op de registratie.

Er is geconcludeerd dat voor de grondslag voor het gebruik van persoonsgegevens uit notariële akten versteviging gewenst is, door het doel van het gebruik voor heffing en inning in de wet zelf op te nemen. Dit draagt bij aan de kenbaarheid en rechtsbescherming van de belastingplichtige.

Dienst Toeslagen

1. Het verkrijgen en verstrekken van persoonsgegevens: afdoende grondslag

De Dienst Toeslagen wisselt op veel terreinen gegevens uit. In de analyse zijn diverse gegevensstromen in kaart gebracht: het verkrijgen van gegevens en het verstrekken van gegevens. Voorbeelden hiervan zijn een levering van microdata over de diverse toeslagen aan het centraal bureau voor de Statistiek en het verkrijgen van informatie vanuit DUO over wie een student is.

Er is geconcludeerd dat de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) en de sectorale wetgeving afdoende grondslagen bevatten voor de verkrijging en verstrekking van gegevens door Dienst Toeslagen. Niet geheel valt uit te sluiten dat er meer gegevensleveringen zijn die op dit moment niet bekend zijn bij de deze exercitie betrokken directies: Toeslagen, Ketenregie, 'Strategie, Recht en Beleid' en Centraal Administratie Processen (hierna: CAP). Desalniettemin hebben de directies tezamen een lijst van gegevensleveringen samengesteld die sluitend lijkt te zijn.

2. Het verwerken van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens: afdoende grondslag

Naast de uitwisseling van gegevens, verwerkt de Dienst Toeslagen bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van zijn taken. Denk aan de verwerkingen die worden gedaan in het kader van de zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget. Een voorbeeld is de verwerking van het gegeven van een handicap voor het vaststellen van de hoogte van de huurtoeslag die daarvoor wettelijk bepaald is.

Er is geconcludeerd dat de Awir en sectorale wetgeving een afdoende grondslag bieden voor de verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens. Een expliciete bevestiging van de verwerking in de grondslagen, al dan niet in een aparte bepaling, is niet van meerwaarde. Deze lijn wordt onderschreven door de AP in diens advies bij de 'Verzamelwet gegevensbescherming'.² De AP voegt daaraan toe dat zelfs zonder expliciete vermelding van de bijzondere aard van de persoonsgegevens, de uit te voeren (wettelijke) regeling een bestendige verwerkingsgrondslag biedt

² Zie [advies_verzamelwet_gegevensbescherming.pdf \(autoriteitpersoonsgegevens.nl\)](#).

Douane

1. Het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek: versteviging van grondslag

De Douane is op grond van het Douanewetboek van de Unie (DWU) verplicht risicobeheer toe te passen en daartoe informatie te verzamelen. De informatie op internet is daarbij onontbeerlijk, zeker ook gezien de enorme hoeveelheid aangiften. Het doorzoeken van het internet gaat verder dan het 'normale' zoeken op het internet.

Er is geconcludeerd dat voor de wettelijke grondslag voor het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek versteviging gewenst is. De versteviging ziet niet op het doorzoeken van het internet ten behoeve van het toezicht op binnenlandse accijns en verbruiksbelasting waarop de AWR van toepassing is. Primaire focus is het risicogerichte toezicht op het internationale grensoverschrijdende goederenverkeer. De focus is daarmee anders dan het internetonderzoek door de Belastingdienst, waarbij internetonderzoek primair is gericht op handelingen door of namens belastingplichtigen die aanleiding kunnen zijn voor nader onderzoek.

2. Het verwerken van persoonsgegevens bij cameratoezicht op het gebied van accijns en verbruiksbelastingen: versteviging van grondslag

De Douane is verantwoordelijk voor de heffing en inning van accijns en verbruiksbelastingen en het toezicht en de handhaving op dit terrein. Accijns en verbruiksbelastingen zijn nationale belastingen die onder de werking van de AWR vallen. De Douane wil ook camera's gaan inzetten ten behoeve van haar toezichtstaken in het kader van accijnswetgeving.

Er is geconcludeerd dat voor de grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens bij cameratoezicht op het gebied van accijns en verbruiksbelastingen versteviging gewenst is. In de Wet op de accijns (Wa) is een grondslag opgenomen voor de inzet van hulpmiddelen, inclusief camera's, maar geen grondslag voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens daarbij.

Momenteel ligt het wetsvoorstel Wet cameratoezicht douane voor bij uw kamer.³ Dit wetsvoorstel voorziet in een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens bij het gebruik van camera's bij toezichtstaken op grond van het DWU en de Algemene douanewet (Adw) en niet op grond van de AWR. De grondslag die in dit wetstraject meeloopt ziet expliciet op accijns en verbruiksbelastingen die onder de werking van de AWR vallen. In het bij u voorliggende wetsvoorstel is dit niet meegenomen omdat de wens om cameratoezicht in te zetten voor accijns en verbruiksbelastingen pas onlangs is ontstaan.

3. Het verkrijgen en verstrekken van persoonsgegevens van respectievelijk aan andere ministeries en hun uitvoeringsorganisaties, waarvoor de Douane

³ Kamerstukken II 2022/23, 36 345, nr. 2.

medeverantwoordelijk is voor uitvoering van hun wetgeving: versteviging van grondslag

De Douane voert wettelijke taken uit voor andere ministeries en hun uitvoeringsorganisaties op basis van Europese- en nationale wetgeving die vallen onder de verantwoordelijkheid van die ministeries. Gegevensuitwisseling, waaronder persoonsgegevens, is noodzakelijk voor de uitvoering van deze taken. Op grond van de Adw wordt met elk ministerie en hun uitvoeringsorganisatie een convenant gesloten waarin afspraken zijn opgenomen omtrent de kwantitatieve en kwalitatieve inzet van douanepersoneel. In de bijlagen van deze convenanten, opgesteld per specifieke (handhavings)taak, worden tevens nadere specifieke afspraken vastgelegd over de verstrekking van gegevens door de Douane. Na ondertekening van een (gewijzigd) convenant wordt daarvan melding gemaakt in de Staatscourant en wordt dit convenant in zijn totaliteit gepubliceerd op de website van de Douane, waarmee de gegevensuitwisseling voor eenieder kenbaar is.

Er is geconcludeerd dat voor de grondslag voor het verkrijgen en verstrekken van persoonsgegevens van respectievelijk aan andere ministeries en hun uitvoeringsorganisaties versteviging gewenst is. De concretisering van de uitwisseling van de gegevens vindt plaats in convenanten. Daarom is het wenselijk dat dit doel waarvoor het convenant tevens wordt gebruikt ook in de Adw zelf wordt opgenomen.